

**Bellum Sacrum Ecclesiae Militantis Contra Turcum
Communem Hostem Christianorum**

Vaux, Léonard de

Leodii, 1685

Numerus Nonus. Acta præclara, summorum Pontificum, qui Eugenii III. zelum pro Terrâ Sanctâ æmulati sunt, ex quibus manifestum est curam Sacti fœderis in Turcam, maximos Pontifices, maximè decere; ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64991)

NUMERUS NONUS.

Acta præclara, summorum Pontificum, qui Eugenii III. zelum pro Terrâ Sanctâ æmulati sunt, ex quibus manifestum est curam Sacri fœderis in Turcam, maximos Pontifices, maximè decere, esseq; quasi hæreditariam Romanis Præsulibus.

§. I.

 Uapropter ut ad Pontifices, Christi in Ecclesiâ militante Vicarios, & Sacri Belli tubicines redeam, Eugenii III. pro Terrâ Sanctâ zelum æmulati sunt Alexander III. Lucius III. Urbanus III. Gregorius VIII. Clemens III. Cœlestinus III. Innocentius III. Honorius III. Gregorius IX. cui mox succedens Innocentius IV. testibus Platinâ, Onuphrio, & aliis, Legatos per Franciam, & cæteras Provincias misit, qui fidelibus suaderent militiam Christi suscipere, & Sancti Ludovici signa, castra-

que in Terram Sanctam sequi. Ad eandem Christianos incitavit Alexander IV. Urbanus IV. Nicolaus IV. Innocentius VI.

Eugenius IV. verò Pontificatum iniens anno Domini 1431. in Turcas mari classem, terrâ exercitum, Legato Juliano Cesarino Cardinale misit: ac Duce Ladislao Poloniae Rege triginta Turcarum millia uno prælio inter Hadrianopolim, & Danubium cecidit. Tunc quoque Joannes Hunniades à Ladislao Transilvaniae Præfectus, multos Amuratis exercitus delevit, Moldaviam recepit, maximam Serviae & Bulgariae partem victricibus armis percurrit.

Eugenio IV. succedens Nicolaus V. anno Domini 1447. vehementer institit, ut Bellum communi omnium Christianorum consensu in Turcas decerneretur; quos jam parare arma contra Constantinopolitanos senserat: & eâ de causâ Cardinalem Rutenum Constantinopolim miserat, qui Imperatori, & civibus auxilium polliceretur; si ad Catholicam fidem, ut in Concilio Florentino promiserant, re-

dire voluissent; sed illis in schismate persistentibus, iustâ Numinis vindictâ, Mahomet Turcarum Imperator, Constantinopolim paulò post expugnauit, anno Domini 1453. ac occiso Imperatore Palæologo, crudelissimè, urbem ferro, flammaque vastavit, teste Chalcondilâ *Lib. 8.* & aliis: cujus rei labem Pontificatui suo impactam, dum abolere, coactis in Turcas copiis studet Nicolaus, arthriticis doloribus extinguitur.

Nicolai studiis insistens successor Calistus III. creatus Pontifex anno Domini 1455. illicò Turcis Bellum indixit. Repertum est in scrinio ipsius hac de re votum, antè Pontificatum hisce verbis futuri præfagis conceptum.

„ Ego Calistus Pontifex Deo omni-
 „ potenti voveo, & Sanctæ Indivi-
 „ duæ Trinitati, me Bello, maledi-
 „ ctis, interdictis, execrationibus, &
 „ demum quibuscumque, rebus po-
 „ tero, Turcos Christiani Nominis
 „ hostes sævissimos persecuturum.
 Quamobrem illicò Prædicatores per
 totam Europam misit, qui Christia-
 nos omnes ad arma contra Turcas

concitarent, quin & per Legatos Usū
Cassanum Persarum Regem contra
eosdem accendit.

Ipse sedecim triremes Romæ ædifi-
catus in hostem misit, Ludovico Pa-
triarcha Aquileiensi præfecto, qui
triennio maritima hostium, Asiano-
rum vexavit, insulas quasdam cœpit,
ac magnas clades hostibus intulit. Al-
fonfus autem Rex, & Burgundiæ
Dux Crucis signum suscipientes, itu-
ros se quoque in hostem profitebantur,
vel armatos milites eò missuros; jus-
sit insuper Calistus, in Meridie cam-
panæ sono fideles admoneri, ut ora-
tionibus eos juvarent, qui contra
Turcas dimicabant. Hac ratione par-
ta fuit illustris victoria: Christiani
enim, Duce Joanne Vaivoda, adhor-
tatore Joanne Capistrano Minoritâ
apud Belgradum anno Domini 1456.
sexaginta Turcarum millia cecide-
runt; captis centum sexaginta Bellicis
tormentis, Mahometes tyrannus sa-
cius fugâ salutem quæsit. Eâ victo-
riâ Pontifex, Festum, idest Officium
Solemne Transfigurationis J E S U-
CHRISTI die sexta Augusti instituit.

Ita Platina, *Onuph. Geneb. in Chronol. Suarez To. 1. de Relig. l. 2. c. 5. Azor. Tom. 2. l. 1. c. 15.* Actum de crudelissimo hoste tunc fuisset, si Christiani Principes omissis intestinis odiis, & Bellis, terrâ ac mari tantam victoriam profecuti fuissent sicut Calistus monebat, & urgebat. Verùm, dum illi se-gniter rem Christianam agunt, Turca resumtis viribus, Trapezuntem, prius, Imperatore interempto, Bosniam deindè, Rege capto atque interfecto, cœpit. Prævidebat hæc ex specula Calistus, & gemebat, nec cessabat litteris, & Nunciis Principes Christianos adhortari, ut in tantis malorum periculis, oculos aliquando aperirent, frustra remedia deinceps quæsituros ubi jam hostis invaluisset. Vide hîc quàm Pontificibus ex officio, continua, & quasi hæreditaria fuerit cura Sacri Fœderis contra Turcas modis omnibus fanciendi: & quantis conatibus Principes Christianos, boni Pastoris sollicitudinibus obsecundare, expediat, ad universi Christiani, orbis salutem. Quapropter Calisto III. succedens Pius II. magni animi, sa-

pientiaë, facundiaë & zeli vir; con-
 ventu Principum è totâ Europâ Man-
 tuæ indicto, nervosâ & efficaci ora-
 tione iisdem persuasit, ut Bellum
 communi omnium decreto Turcis in-
 diceretur. Verùm decretum hoc infre-
 gerūt mox intestina Bella, quibus Ger-
 mani, Hungari, Britanni, Hispani,
 Itali in se mutuò arma verterunt. Ste-
 tit tamen in sententiâ animosus Ponti-
 fex, dumque classem, quæ passim in
 portibus superi & inferi maris ad
 tantum Bellum fuerat ædificata, at-
 que Venetorum Ducem Belli socium
 Anconæ expectat, diutinâ & lentâ Fe-
 bri afflctatus moritur anno Domini
 1464. Pontificatus 6. Sepultus in Basi-
 licâ Sancti Petri cum hoc elogio: Pius
 „ II. Pontifex maximus, natione Tuf-
 „ cus, Patriâ Senensis, sedit annos sex.
 „ Brevis Pontificatus jugis fuit Gloria.
 „ Oppugnatoribus Romanæ Sedis,
 „ intra, atque extra Italiam restitit,
 „ conventum Christianorum Mantuæ
 „ pro fide habuit, Catharinam Senen-
 „ sem inter Sanctas Christi retulit,
 „ cultor justitiæ & Religionis. Ad-
 „ mirabilis eloquio, vadens in Bel-

lum quod Turcis indixerat, Anco-
 næ decessit: ibi & classem paratam,
 & Ducem Venetorum cum suo Se-
 natu commilitones Christi habuit.

§. II.

Plo II. successus est Paulus II. an-
 no Domini 1464. qui accepto
 nuncio Turcas captâ Epiro, in Illiri-
 cum iter parare, Legatos misit ad Re-
 ges, eos oratum ut compositis rebus
 suis, de Bello Turcis inferendo ad
 propulsandum injuriam Christiano
 Nomini factam cogitarent: & seriò
 totis viribus incumberent. Paulum II.
 excepit Sixtus IV. anno Domini 1471.
 qui ut Christianos Principes inter se
 dissidentes ad concordiam revocaret,
 & Sacro in Turcas foedere fociaret,
 Bessarionem Cardinalem Nicenum
 misit in Galliam, Rodericum Bor-
 giam, in Hispaniam; M. Barbum, in
 Germaniam & Pannoniam; Olive-
 rium Carafam Maritimæ 24. trire-
 mium Classi præfecit. Hisce junxere se
 quinquaginta Venetorum, 24. Ferdi-
 nandi Regis Aragonum, adeo ut illis

Turcæ ex Bosphoro, in Ægeum mare obviam prodire non sint ausi. Smyrna tunc in Asiâ capta, incolæque omnes abacti, constans fama est, Christianos eo anno magnam Asiæ partem, occupaturos fuisse, si ipsi mari, sicut Usûm Cassanus Persarum Rex terrâ, Turcas vexare perrexissent. Mox cum Scodra Ditionis Venetæ oppidum à Turcis oppugnaretur, Sixtus Scodranos com meatu & pecuniâ instruens ad hosti resistendum animavit. Rursum cum Turca Hydronte in Salentinis repente vi captâ, Italiam omnem incredibile terrore compleffet, Sixtus comparatâ classe hostem retrogredi compulit. Sub id tempus Cyprum occuparunt Veneti, ne in Turcarum potestatem veniret: Mahometes maximis viribus Rhodum oppugnans eam fortiter tuente magno Rhodiensium Equitum Magistro re infectâ discedere coactus est. In Sixti IV. morientis locum successit Innocentius VIII. anno Domini 1484. omnes Christianos Principes frequentibus nunciis hortatus, ut mutuis dissensionibus, & Bellis compositis, fœderibus juncti Tur-

carum vires toto jam orbe formidabiles retunderent. Zizimum Sultanum Bajazetis Imperatoris Fratrem excepit, ac ejus operâ Bellum Bajazeti inferre meditabatur: qui ut illud à se averteret, quot annis Romam quadraginta aureorum millia, ad alendum fratrem submitit, atque Pontifici dono dedit, ferrum lanceæ quo latus Christi in Cruce perforatum est, quod Religiosè in Vaticana Sancti Petri Basilica asservatur, & visitur.

Constat igitur ad unum omnes ab Eugenio IV. usque ad Alexandrum VI. ex ordine Pontifices, fœderi Belloque Sacro totis animi viribus incubuisse, nimirum Nicolaus V. Calistus III. Pius II. Paulus II. Sixtus IV. Innocentius VIII. Horum vestigiis institère Leo X. Adrianus VI. Paulus III. Pius V. cujus operâ Solimannus Melitensem obsidionem solvere coactus est.

§. III.

ATque ut cœteros taceam; horum ac nominatim Pii II. & Pii IV. tam spiritus quàm nominis hæres

& æmulus Pius V. suis suorumque
 commodis neglectis, curas omnes ad
 publicam salutem convertens, Bel-
 lum sociale cum Rege Catholico, &
 Venetis iniit, ac de Turcis memorabi-
 lem illam apud Naupactum, in sinu
 Lepantino victoriam retulit anno
 Domini 1571. Græciam multa que alia
 erepturus inimicis Crucis Christi, si
 Ducum nationumque concordia con-
 stitisset, & expeditionem feliciter
 cceptam constanter profecuta fuisset.
 Sed Christianis accidit quod Maharbal
 à Cannensi pugnâ dixit Hannibali:
 „ Vincere scit Hannibal, at victoria
 „ uti nescit. Hoc ergo illustrium Pon-
 tificum, Urbanorum, Eugeniorum,
 Calistorum, Piorum, cæterorumque
 penè omnium ab Urbano II. usque ad
 Gregorium XIII. illustre fuit opus,
 hoc decus, quorum proindè nomen
 & gloria in terra apud homines, æquè
 ac in Cœlo apud Sanctissimam Tria-
 dem & Angelos, Sanctosque in om-
 ne ævum perennabit: utique memi-
 nerant illi, se Pastores esse non urbis
 dumtaxat, sed & universi orbis. Scie-
 bant primas summi Pontificis curas

esse debere, ut fidem, Ecclesiam, cultum & regnum Christi ubivis gentium propaget. Sciebant Præsulis Apostolici proprium esse munus imitari Sanctum Petrum, cæterosque Apostolos, qui vel per se, vel per suos universum mundum Christo subegerunt. Noverant fideles, etiam infidelibus subditos, suas esse oves, sibi à Christo, ut Beato Petro concreditas; ac proinde sui officii esse eas pascere, tueri, & in libertatem asserere Filiorum Dei, quocirca muneri huic suo plenè satisfacere modis omnibus satagerunt.

NUME